פרוטוקול ישיבה משותפת לוועדת איכות סביבה וועדת טבע עירוני ובעלי חיים
מתאריך 15.2.2023

נושאי הדיון:

- סיכום פעילות הרשות לאיכות סביבה וקיימות לשנת 2022, והצגת תוכנית עבודה ופרויקטים לשנת 2023
- הצגת יובל שב – רכז קשרי קהילת מחזיקי בעלי החיים

פתיחה

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה (חי – חילונים ירוקים), יו"ר הוועדות: שלום לכולם. אנחנו רוצים לעסוק היום בשני נושאים: הראשון הוא על התפקיד החדש שקלטנו בעירייה – רכז תחום רווחת בעלי חיים. המטרה היא שיהיה מישהו שיהיה בקשר עם הקהילה ועם עמותות בפרויקטים שהם קהילתיים. לא מדובר בווטרינריה אלא בלקחת את הכמיהה והאהבה של רבים מהתושבים בעיר לבעלי חיים, עם למעלה מ-40,000 אלף בתי אב שמחזיקים כלבים ועוד מספר דומה של חתולים, מאכילי חתולים, יש למעלה מ 100 גינות כלבים... אנחנו רוצים וצריכים לתת גם מענה קהילתי לקבוצת האנשים הזו. לכן חשוב שיהיה אדם כמו יובל.

עדכון נוסף: אנחנו סוגרים את פינת החי בפארק הירקון שגובלת בבבלי. אנחנו לא צריכים להשאיר פינת חי עם חיות בר ברחבי העיר. חברת גני יהושע לא מסוגלת ולא צריכה לתחזק פינות חי. צריך כעת לדאוג לכך שבעלי החיים יגיעו למקומות בטוחים. חשוב לעצור את המעגל הזה שבו כל פעם מכניסים חיות חדשות לכלובים. סגרנו את הצפארי וגם מקומות נוספים בעבר. זהו צעד מאוד חשוב.

הצגת יובל שב – רכז קשרי קהילת מחזיקי בעלי החיים

יובל שב, רכז קשרי קהילת מחזיקי בעלי החיים, עיריית תל אביב-יפו (מצגת): לפני שאספר על התפקיד שאני ממלא בעירייה, אני אציין שאני מגיע מתחום בעלי החיים. אני מאלף כלבים, עסקתי בזה המון שנים. איני וטרינר אלא מגיע יותר מהצד של מדעי ההתנהגות של בעלי חיים. אני מנצל הזדמנות זו לומר תודה לראובן ואיתן, ולמי שיזם את המשרה הזו בעירייה. בתור אוהב בעלי חיים זה לא מובן מאליו, מקווה שנוכל לעשות יחד הרבה דברים כדי לשפר את רווחתם.

השקעתי הרבה זמן בלמידה בחודשים האחרונים. זה תפקיד חדש בעירייה, והדגש בו הוא עבודה עם הקהילה, מחזיקי בעלי החיים וגם כלל תושבי העיר. תחומי הפעילות העיקריים שלנו יהיו: גיבוש והגדלת קהילת מחזיקי בעלי החיים בעיר, קיום אירועי העשרה ותוכן לקהילה למען רווחת בעלי החיים וכדי להעניק להם כלים מעשיים, שיתוף פעולה עם עמותות למען בעלי החיים בעיר וקידום מסרים שנוגעים באיכות הסביבה – קיימות, מגוון ביולוגי.

אבן גבירול 69, תל-אביב-יפו 6416201 | טלפון: 03-7244630 | פקס: 03-5216454 | ladianski@mail.tel-aviv.gov.il

בחודשיים האחרונים של השנה שעברה יזמנו פעילות בגינות הכלבים שנקראת "הכן כלבך חורף" – הגענו לגינות הכלבים עם מאלפי כלבים ומטפלים התנהגותיים, שנתנו טיפים וכלים מעשיים לבעלי כלבים בנושא שיפור איכות חיי הכלבים בחורף, מבחינה בריאותית וגם מבחינת איכות החיים – מה עושים כשיש רעמים, גשם וכו'. כדי להגיע לאנשים הוצאנו קול קורא בפרסומים של העירייה, פנו אלינו מהגינות ואנחנו בשיתוף פעולה עם נציגי הגינות הגענו לשם. בדרך זו הגענו לכל גינה עם פעילות שהתושבים ביקשו. התגובות היו טובות וחילקנו גם מתנות טעימות לכלבים. הפעילות התקיימה בלמעלה מ-10 גינות מהצפון ועד הדרום, בממוצע 15 בעלי כלבים בכל גינה. לאחר הפעילות העברנו להם משוב והתוצאות היו חיוביות מאוד, התושבים היו מרוצים.

אנחנו ממשיכים בקו הזה גם בחודשים פברואר-מרץ. כרגע יותר קר אז אנחנו מקיימים במרכזים הקהילתיים ובעסקים בעיר הרצאות שונות ופעילויות תוכן. אנחנו מקווים ליצור סל של פעילויות שאותו נוכל להעתיק לקהילות של בעלי חיים אחרים שפעילות בעיר, והן יוכלו ליצור איתנו קשר. כך נוכל להעשיר את כל הקהילות. יש כבר פעילויות שייצאו לפועל בקרוב עם בעלי חיים אחרים.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: בעניין הזה של קהילות נוספות, זה נכון שיובל אמור להיכנס גם לזה, אולם השדרה המרכזית שהיא בעיקר חתולים וכלבים, לא קיבלה טיפול משמעותי בשנים האחרונות. לכן הדבר הראשון הוא לבנות מערכת מסודרת כדי להבין מהם הצרכים המיוחדים של בעלי חיות מחמד בתל אביב. זה משהו שאמור להיבנות תוך כדי תנועה. המסה המשמעותית של חיות מחמד היא חתולים וכלבים.

גם בעניין חתולי הרחוב – הביצוע בפועל של הלכידה והעיקור הם לא במסגרת התפקיד של יובל אלא של המחלקה הווטרינרית, אבל בסוף יש גם פן קהילתי לדברים האלה כי יש חשיבות גדולה ליצירת שיתוף פעולה עם האחרים. כיום שיטת העיקור היא ספורדית: מקבלים פניה, מגיעים מ"עמותת S.O.S חיות" או "תנו לחיות לחיות" לכתובת נקודתית, אבל באזור יש המון חתולים לא מעוקרים. כך נפתרת בעיה נקודתית אבל לא נפתרת בעיית ההתרבות. לכן צריך לתחם תאי שטח ובהם לעשות עיקור. צריך כאן עבודה קהילתית שהיא שילוב של הווטרינר שמוביל עם העמותות את העיקור, יחד עם יובל שמרכז את תחום הקהילה של בעלי חיים. בחזון שלי אפשר לעשות המון פרויקטים של בעלי חיים ובני אדם – חינוך מיוחד, נשים, קשישים. אנחנו לא עושים את זה, אבל אני מצפה שנעשה את זה בהמשך.

יובל שב, רכז קשרי קהילת מחזיקי בעלי החיים: חתולי הקהילה והתושבים שמטפלים בהם במסירות הוא נושא שצריך לקבל טיפול ראוי. זה מורכב ודורש תכלול של הרבה גורמים שמעורבים בזה.

אביהוא שרווד, מייסד עמותת "למען חיות הבר": כולם רוצים להאכיל חתולים, אבל לא כולם רוצים לעשות את זה כמו שצריך, כי זה נוח יותר פשוט להאכיל. יש מי שלא יודעים וצריך להסביר להם. העירייה צריכה להיכנס חזק לנושא החינוך כדי להסביר לאנשים איפה הבעיה כי יש כאלה שלא יודעים. מאכילות החתולים מכירות את כל החתולים ויודעות את הסטטוס שלהם ולכן צריך שיתוף פעולה שלהן עם הפקחים ועם העמותות שבאות לסרס.

אם יאכילו נכון יהיו גם פחות בעיות עם חיות הבר. אם לא עושים תחנת האכלה נכון היא הופכת לתחנת הידבקות. צריך לתת מנה מדויקת, לא להשאיר אוכל וללכת. אם שופכים אוכל והולכים, מגיעים ג'וקים, עכברים וחשופיות

אבן גבירול 69, תל-אביב-יפו 6416201 | טלפון: 03-7244630 | פקס: 03-5216454 | ladianski@mail.tel-aviv.gov.il

לאכול מאותה צלחת. בתוך השביל שמשאירה החשופית יש ביצים של תולעי ריאות. ריאות של תן אולי מספיק חזקות להכיל את זה, חתולים פחות אבל יכולים לקבל טיפול, קיפודים פשוט ימותו. גם סקביאס נישא על ידי החתולים, חולים בו הקיפודים והם מעבירים אותו ליתר בעלי החיים. יש גם חולדות שמעבירות זן של סקביאס שמסוכן לבני אדם. זה הכל עניין של חינוך.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: בתפיסה שלי הרשות המקומית צריכה לדאוג לבעלי החיים במרחב הציבורי. זה שאנשים פרטיים עושים את זה ומשקיעים כסף זו גבורה. אנחנו בעירייה יודעים לתקן בור במדרכה או נורה שרופה, אבל כשמדובר בבעלי חיים, בעיקר במה שקשור להאכלה, פתאום החתולים חיים מאוויר. ואז האנשים הטובים, שחלקם מאכילים יותר מידי ולא תמיד יודעים איך להאכיל, נאלצים לעשות את זה בגלל שאין מישהו אחר שלוקח על עצמו. אני עדיין לא מצליח להביא את המערכת העירונית שלנו להכרה בכך שחתולי הרחוב צריכים להיות באחריותה.

אפשר לעודד הבנה של הציבור לגבי חלק מהדברים שאמרת. צריך להבין שהאנשים שמאכילים את החתולים הם מופקרים, והם אלה שדואגים שלא יהיו פה חתולים מתים ברחוב. אני מסכים שיש בעיה קשה. אנחנו צריכים לעשות הרבה יותר. יש גם בעיה שיש ממש מעט לוכדים, רק אחת בכל עמותה, והם לוקחים מכרזים לא רק בתל אביב אלא גם במקומות אחרים.

אביהוא שרווד, עמותת "למען חיות הבר": אני מכיר את הבעיה, יש פה ניסיון לחסוך. הכל עניין של תקציבים.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: אני הייתי זה שהוצאתי את העיקורים והסירוסים מתוך העירייה לעמותות, הייתי מנכ"ל "תנו לחיות לחיות". בהקשר של פר-חתול יש כמות מסוימת שאנחנו לא מוכנים לשלם מעבר אליה. צריך להגדיל את התקציבים בצורה משמעותית אבל לא את התמורה שמקבלים הגופים הלוכדים.

ד"ר משה בן ארי, וטרינר: אני מאוד מעריך ומודה על כך שאתם נותנים חשיבות ותקציבים לדברים הללו. בהקשר של התפקיד החדש של יובל, ממה שאני שומע כאן זה כמו לייבש את הכינרת עם כפית. צריך לחשוב איך עושים את זה הכי נכון שאפשר מבחינת חלוקת תאי השטח, ואחר כך רק לדבר על קהילה ושיתופי פעולה.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: אנחנו עוד לא שם. אני מדבר על חזון. שיהיה גורם רפואי וגורם קהילתי שיעשו עבודה משותפת, אבל אנחנו עוד לא שם. בכל מה שקשור לעיקור וסירוס חתולי רחוב, המצב הוא זה שמי שאוהב חתולים וגם מי שלא אוהב רוצה להקטין את הכמות שלהם. זה Win -Win. כולם רוצים אותו דבר.

יובל שב, רכז קשרי קהילת מחזיקי בעלי החיים: המשך הסקירה – דברים נוספים שנגענו בהם, הם הסברה לגבי תנים בקרב הציבור שמתגורר בסמוך לריכוזים שלהם, סייענו להציל את העטלפים בפינוי מתחם קולנוע דקל.

היעדים העיקריים לשנת 2023: חיזוק והגדלת מספר המשתמשים בגינות הכלבים, החזון הוא להפוך את גינת הכלבים למרכז קהילתי לאוהבי כלבים עם תכנים מקצועיים.

אבן גבירול 69, תל-אביב-יפו 6416201 | טלפון: 03-7244630 | פקס: 03-5216454 | ladianski@mail.tel-aviv.gov.il

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: בכל הקשור לגינות כלבים – שפ"ע אמורים להתקין את הגינה ולטפל בתחזוקה. אבל גינת כלבים זה מקום דינמי. שעתיים אחרי שפועל מנקה את המקום, הכל חפור ומלוכלך. מישהו צריך להיות עם יד על הדופק כל הזמן מבחינת תחזוקה, יש לי סיכום עם אגף שפ"ע שיהיה מישהו באגף שיהיה אחראי על הגינות ויעבור במספר גינות כל יום. הפידבק הנוסף שאנחנו מקבלים הוא מהמשתמשים. חשוב שנגבש קבוצות של גינות, שמלבד הפיכת המקום לקהילה ימצאו ביובל כתובת לדיווח על תחזוקה של גינות אם אגף שפ"ע לא נותן מענה.

יובל שב, רכז קשרי קהילת מחזיקי בעלי החיים: אנחנו בדרך לשם. כרגע מרכזים קבוצות שיש להם נציגים שמולם אני עובד, דרכם הגענו גם לקבוצות אחרות.

אנחנו רוצים להמשיך לקדם ידע על ידי סדנאות, קורסים, הרצאות ועוד. שיתוף ציבור של מחזיקי בעלי החיים בעיר ביוזמות בתחום. אין לנו מספיק מידע על העמדות והתפיסות של מחזיקי בעלי החיים בעיר. אנחנו רוצים לשמוע יותר תושבים, וגם לחבר את זה לערכי הקיימות ואיכות הסביבה : מגוון ביולוגי, שמירה על מינים מוגנים ועוד.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: דבר נוסף, בעקבות הצלת העטלפים אנחנו עובדים על כך שתוך מספר שבועות יהיה נוהל שיהפוך למדיניות של הוועדה המקומית, על פיו כל יזם לפני קבלת היתר בניה יצטרך לעשות סקר למציאת בעלי חיים במגרש, ובדיקה נוספת גם לפני העלייה לקרקע כי יש לפעמים פער של 3 שנים בין קבלת ההיתר לבין העלייה לקרקע.

רנה ליופה, תושבת: היעד הראשון שיובל ציין הוא גיבוש והגדלת קהילת מחזיקי בעלי החיים. באיזה סוג של בעלי חיים מדובר? האם מדובר רק על כלבים וחתולים? ומעבר לכך, אילו קהילות אתה רוצה להגדיל? התפקיד שלך הוא רווחת בעלי החיים, אילו בעלי חיים?

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות, עיריית תל אביב-יפו: הוא לא אחראי על רווחת בעלי החיים, הוא מנהל קשרי קהילה בתחום בעלי חיים.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: הקונוטציה המידית היא של וטרינר. אבל התפקיד של יובל הוא להיות איש קשר בין הקהילה לבין העירייה, לסייע לקהילה להוציא לפועל יוזמות מחשבות כאלה ואחרות שהן לגיטימיות וטובות.

רנה ליופה, תושבת: כלומר, אין כאן משהו שמשפר את רווחת בעלי החיים עצמם.

יובל שב, רכז קשרי קהילת מחזיקי בעלי החיים: אי אפשר לעבוד באופן ישיר עם כל פרט של בעל חיים, לכן העבודה היא מול הקהילה של המחזיקים. בעיקר חתולים וכלבים, כן. כשהם מקבלים כלים מעשיים לשיפור איכות החיים של בעל החיים זה משפר גם את רווחתם של בעלי החיים בשורה התחתונה.

אבן גבירול 69, תל-אביב-יפו 6416201 | טלפון: 03-7244630 | פקס: 03-5216454 | ladianski@mail.tel-aviv.gov.il

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: לעירייה אין תפקיד בכל מה שקשור בטיפול של הכלב או החתול שלך בבית. אנחנו נכנסים לתפקיד בלתת גב ויכולת פעולה וביצוע לקהילות שפעילות בתחום בעלי חיים. אחד הדברים העיקריים שבאמצעותם משפרים רווחת כלבים זה גינות כלבים. בהקשר של חתולים, יש לעירייה בעיני תפקיד בכל מה שקשור לחתולי רחוב וכך גם לחיות בר שחיות ברחוב משום שאין להן בעלים: עיקור, סירוס, טיפול רפואי, סיוע בהאכלה וטיפול בחיות בר.

רנה ליופה, תושבת: אם הקהילה רוצה להציע משהו לטובת בעלי החיים, למי פונים? מי הכתובת?

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: אפשר לפנות ללשכה שלי או ליובל או ל-106.

יובל שב, רכז קשרי קהילת מחזיקי בעלי החיים: אני יושב ברשות לאיכות הסביבה, הטלפונים שלנו מפורסמים באתר של העירייה, אפשר לתת לך את המייל שלי.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות: יובל גם עדיין ב-100 הימים הראשונים. הוא עדיין לומד את המדיניות ואת הנהלים. לאט לאט הוא גם יהיה בקשר ישיר עם התושבים.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: כל מה שקשור בזה אנחנו מפרסמים קודם כל בפייסבוק של הרשות לאיכות סביבה וקיימות – "תל אביב-יפו הירוקה". אני מודה שיש לנו בעיה בפרסום, אבל אנחנו משתדלים. לגבי פינות האכלה, אנחנו מתקינים כיום כאלה. אני לא אוהב פינות האכלה למרות שהציבור אוהב את זה. צריך להקפיד על האכלה נכונה, אבל מצד שני אני פחות אוהב רגולציה כי מחר יכולים לבוא ולומר שאם אנחנו מתקינים פינות האכלה אז נעשה רק 5 כאלה ולא יהיו 100 ספונטניות כמו שיש היום, ואז איך נחליט איפה להקים?

אביהוא שרווד, עמותת "למען חיות הבר": צריך פשוט לחנך את הציבור איך להאכיל, העירייה לא צריכה לבנות ממש פינות האכלה.

<u>סיכום פעילות הרשות לאיכות סביבה וקיימות לשנת 2022, והצגת תוכנית עבודה ופרויקטים לשנת 2023</u>

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: הנושא השני שנעסוק בו הוא העשייה של הרשות לאיכות הסביבה בשנת 2022 והתוכניות לשנת 2023. אני רוצה להציג כמה נתונים כדי לסבר את האוזן: בשנת 2018 תקציב הרשות לאיכות הסביבה היה כ-8 מיליון שקלים, כיום הוא כמעט 17 מיליון. מצבת כוח האדם של הרשות שילשה את עצמה ב-4–5 השנים האחרונות.

אחד הפרויקטים המשמעותיים שהתקדם השנה הוא נטיעת עצים במרחב העירוני במסגרת ההתחייבות שלנו לארגון ה-C40 לנטיעת 100,000 עצים. השנה הגענו ל-10,000 עצים שהצלחנו לשתול בעיקר במרחב הציבורי. הרשות השיקה פרויקט חדש של שתילת עצים בחצרות של בתים משותפים, במקומות שיש מגבלה בשתילה על המדרכות כי הן צרות מידי, מבקשים מהתושבים את ההסכמה שלהם לשתול בחצר הפרטית סמוך למדרכה. אנחנו מספקים את העצים ואת ההדרכה והם שותלים. בשנת 2022 נשתלו כ-2,300 עצים במרחב הפרטי. מרביתם עצי פרי. במשך כל השנים לא

אבן גבירול 69, תל-אביב-יפו 6416201 | טלפון: 03-7244630 | פקס: 03-5216454 | ladianski@mail.tel-aviv.gov.il

היה סעיף תקציבי לשתילת עצים במרחב הציבורי, והשנה נכנסו לתקציב הפרויקטים 33.5 מיליון שקל לטובת שתילת העצים.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות: זה לא רק שתילת העץ, אלא גם כל מה שצריך לעשות מסביב כדי שהעץ יגדל כמו שצריך, למשל בית גידול ראוי. יש מערכת שלמה שמטפלת בזה ולכן זה יותר יקר.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: מי שמסתובב בעיר ודאי רואה בכל האזורים החדשים שנסללו בהם שבילי אופניים והורחבו מדרכות, את כמות העצים המטורפת שנשתלו ליד שבילי אופניים.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות: בדרך בגין יש ממש צינור מיוחד שמתפקד כרצועת שתילה כדי שהעץ יוכל להתפתח מבלי שהמדרכה תשקע.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: יש פה אמירה מפורשת שהפעילות היא לא רק של שתילה, אלא גם תשתיות ומעטפת.

פרויקט מרכזי נוסף הוא שכונות מקיימות. לפני 5 שנים שהתחילה התוכנית התקציב היה 80,000 שקל. התקציב כיום הוא כמעט 5 מיליון שקלים. מ-7 רכזי קיימות שהתחלנו איתם, הגענו ל-20 רכזי קיימות בכל העיר, במרחבים הקהילתיים. המטרה היא לייצר הרבה יותר פעילות מקיימות וסביבתית ברמה השכונתית ולהוציא לפועל מיזמים עם הציבור. אנחנו רוצים לתת את הכלים לציבור שהוא יעשה את הפעילות, בתמיכה שלנו. השנה הגענו ל-60 גינות קהילתיות. הפעילים שמפעילים את הגינות מקבלים הדרכה.

אנחנו מתחילים השנה בפרויקט מאוד חשוב שהוא רתימת המגזר העסקי לפעילות מקיימת. נפגשנו עם המנהלים של כל הקניונים, מתוך רצון ושאיפה לעבוד קודם עם גופים גדולים. בקניונים הגדולים יש קרוב ל-1,000 עסקים ואנחנו צריכים לתת להם פתרונות תשתיתיים לבצע פעילות מקיימת.

בשבוע הבא מתקיים המרתון, וזה המרתון השני שבו הצלחנו להחדיר תכנים ירוקים. גולת הכותרת היא הפחתה של 75% בכלים חד פעמיים. השנה גם נכנס לתוקפו החוק של איסור שימוש בכלים חד פעמיים בחופי הים. עכשיו עובדים על הפרטים האחרונים גם כדי שהמסעדות לא יגישו יותר בכלים חד פעמיים. מנסים למצוא להם פתרון.

רנה ליופה, תושבת: המסעדות על חוף הים עדיין מגישות בכלים חד פעמיים.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות: חוק עירוני צריך להיות מגובה על ידי הממשלה, ולקח זמן עד שקיבלנו אישור לקיים אכיפה. אנחנו רוצים לאזן בין הזכויות של הזכיין לבין היכולת לאכוף את החוק. זה תהליך. צריך להתחשב בשיקולים התפעוליים. עובדים בשלושה-ארבעה חופים כדי להבין איך עושים את זה נכון. אנחנו לא רוצים שזה יהיה רק הצהרה.

אבן גבירול 69, תל-אביב-יפו 6416201 | טלפון: 03-7244630 | פקס: 03-5216454 | ladianski@mail.tel-aviv.gov.il

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: השנה הזו תהיה שנת מעבר, אם לא נצליח בטוב ניתן גם קנסות. אחת השאיפות שלי היא להוציא את החד פעמי גם מהגינות, הפארקים והמרחבים הירוקים בעיר. לא רוצה שהפארקים יתמלאו בכל סופ"ש בכלים חד פעמיים. אני עדיין לא מקבל רוח גבית לזה. צריך לעשות הכל כדי להעיף את זה מחיינו. ככל שזה יהיה תלוי בי, זה יהיה גבוה בסדר העדיפויות.

דבר נוסף הוא שיפור שעשינו לפני שנה במדיניות העירונית בכל הקשור לבנייה ירוקה. הקפצנו את התקן שאותו אנחנו דורשים מהקבלנים משני כוכבים לשלושה כוכבים. הדרישות שלנו מהיזמים הן דרישות רציניות בכל הקשור לאנרגיה ושימוש בחומרים מסוימים.

לראשונה מאז הקמתה של תל אביב נפתח את מרכז הקיימות העירוני הראשון בדיזנגוף סנטר. מרכז בגודל של 400 מ"ר שיהיה בקניון מקיים. בעלי הקניון הם עם אג'נדה ירוקה ומקיימת מאז ומתמיד. זה יהיה מרכז קהילתי בנושא קיימות שיהווה בית לכל הפעילות הקהילתית בנושא קיימות.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות: העבודה שלנו היא דוגמה לאיך גורמים מקצועיים, גורמים פוליטיים ותושבים יכולים לעבוד יחד במשולש הזה ולהגיע להישגים. בשנת 2015 היה עמוד אחד בתוכנית האסטרטגית שעסק במיחזור, וכאשר עדכנו אותה ב-2018 כבר היו 4 פרקים בנושא קיימות ואיכות סביבה שאנחנו מיישמים היום. אנחנו עוסקים בעוד המון נושאים: מזון, חינוך, חדשנות, עסקים, צמצום צריכה. יש לנו קבוצה שלמה שאחראית על נושא איכות הסביבה ה"קלאסי" – תכנון סביבתי, קרקעות, אוויר, מים, אסבסט רעלים וכו'.

עשינו סקר שבו מצאנו שהתושבים בעיר הם מקיימים, זה חוצה את כל העיר וזה נמצא בכל השכונות. אנשים מוכנים לשלם יותר אם יתקינו להם גג סולרי, מוכנים לשלם יותר מיסים אם זה ילך למטרות סביבתיות, מוכנים להקדיש שעה בשבוע לפעילות לטובת הסביבה. אנחנו מוציאים הרבה קולות קוראים לתושבים בנושא יזמות סביבתית וזה עובד. הכניסה לעולם הקיימות היא בדרך כלל מהמיחזור ומשם מתקדמים לנושאים נוספים.

הנושא השלישי בחשיבותו שמטריד את התושבים הוא משבר האקלים. התושבים כאן מפעילים לחץ ורוצים פעילות בנושא. אנחנו עובדים חזק מאוד על נושא הפרסום, ויש לנו תקציב מוגדל לטובת פרסום ממומן. אנחנו עובדים על תוכנית האדפטציה, שמעתם כבר על שתילת העצים וזה גם בניהול מי נגר, הגדלת השטח להולכי רגל, צמצום התלות ברכב הפרטי וקידום תחבורה ציבורית. יש לנו התחייבות כלפי ארגון ה-C40 בהתאם לאמנת פריז לא לעלות על מעלה וחצי, ואנחנו פועלים ככל שאנחנו יכולים כדי לעמוד בהתחייבות הזו. העירייה פרוגרסיבית יותר מאשר המדינה.

חלק מהדברים שאנחנו רוצים לעשות יהיו חייבים להיות על ידי חדשנות. יש לנו קרוב ל-70 מבני ציבור עם גגות סולריים, אנחנו מתחילים לקרות גם מבנים גדולים בפאנלים סולריים, מתקינים מערכות להתייעלות אנרגטית. היעד הבא שלנו הוא להנגיש ולעודד התקנת פאנלים סולריים על בתים פרטיים. אנחנו רוצים להכין את התשתית ולתת לאנשים להתקין.

אבן גבירול 69, תל-אביב-יפו 6416201 | טלפון: 03-7244630 | פקס: 03-5216454 | ladianski@mail.tel-aviv.gov.il

התוכנית לשינוי אקלים – עוסקת בעיקר בקירור העיר וניהול המים. יש הבנה שמשטר הגשם השתנה בישראל, ולא רק בישראל, והוא מגיע במטחים כבדים. יש פה עבודה של יחידת התיעול לניקוי קולטנים והתקנה של מערכות ספיגת מי נגר והשהייתם בגגות ועל הקרקע. יש 15 יחידות עירוניות שמובילות משימות בתוך התוכנית הזו להתמודדות עם משבר האקלים. יש לנו מישהו שזה תפקידו – לעקוב אחרי המשימות.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: אנחנו עירייה פורצת דרך, הראשונה שעשתה את זה. בגיבוש התוכנית השתתפו כל היחידות העירוניות, גם כאלה שלכאורה אין להן קשר לסביבה כמו השירותים החברתיים. אנחנו מבינים שהכל מושפע מכך ולכן אחד הדברים שאנחנו עושים הוא לקרר את העיר ולהוריד את הטמפרטורות על ידי יצירת צל. זה חשוב להרבה מערכות עירוניות. כל עץ שאנחנו שותלים זה על מנת שיהיה יותר טוב לאנשים שנמצאים פה.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות: זה בא לידי ביטוי בחתך הרחוב היום, עיצוב חתך הרחוב השתנה. יש שדרות ברורות של עצים שקשורות לשבילי האופניים. אנחנו עובדים גם על תוכנית "עיר אוויר נקי", אבל לצערנו משרד התחבורה הוא מכשול לעניין הזה. אנחנו עובדים על תוכנית תחבורתית שבמסגרתה התקנו 7 תחנות ניטור לזיהום אוויר ליד אתרי בניה כדי לוודא שהתושבים ינשמו אוויר נקי.

ברית ערים ועסקים – העירייה כרשות צריכה לסלול קודם כל מה שהיא צריכה. אחרי זה צריך לחבר לשם אנשים ועסקים, העסקים הם חלק מהפתרון. אנחנו כרגע מדברים עם העסקים הגדולים שאנחנו רוצים להיעזר ביכולות שלהם להתמודד עם האתגרים בתוכנית האקלים. יש לנו גורמים מקצועיים שמלווים ואנחנו עושים את זה עם ההיי-טק, עם מוסכים, מלונות ויש עוד בדרך.

טבע עירוני – יש לנו אירועי נטיעות בעיר שמראים איך הטבע והעיר הולכים יחד. המחשבה מאחורי זה היא שלא נוטעים סתם אמנון ותמר אלא צמחים שמושכים חרקים מאביקים שמעשירים את המערכת האקולוגית, והם ארוכי טווח ובני קיימא.

עשינו קמפיין של חודש בשם "לא צריכה" כדי לעודד צריכה מופחתת בקרב התושבים. אנחנו מעניקים את הפלטפורמה והם מארגנים ירידים של בגדי יד שניה וחפצים שונים ועוד.

בט"ו בשבט עשינו חגיגת טבע עירוני, במסגרתה קנינו מקטפות והבאנו בני נוער לקטוף מהעצים כדי שילמדו איך עושים את זה.

דבר חדש שמתפתח וקיבלנו עכשיו אישור להרחיב אותו הוא ארונות נתינה – התושבים מפעילים את הדבר הזה, אנחנו מתקינים את הארון והם מפרסמים ושמים שם דברים. אפשר לקחת ולשים חופשי. אנחנו רוצים שאנשים יוציאו מהארון מה שהם לא צריכים לטובת הכלל.

אבן גבירול 69, תל-אביב-יפו 6416201 | טלפון: 03-7244630 | פקס: 03-5216454 | ladianski@mail.tel-aviv.gov.il

שני דברים שעשינו בהם פריצת דרך – תל חובייז בשפירא, שזה שטח שהעניקו לתושבים כדי שיעבדו אותו ויש שם תוצרת של ירקות. מעבירים קורסים לאנשים איך מגדלים והתוצרת נמכרת בלירה שפירא, שזה מטבע מקומי בשכונה שמקבלים תמורת ייצור קומפוסט; בנווה שאנן יש לנו חקלאות עירונית וייצור מזון.

המחנה – פעילות חדשה שנכנסה למרכזים הקהילתיים, סוג של שדאות. בישול בטבע, הישרדות וכו'.

בתיאבון – מדיניות מזון עירונית, קמפיין גדול על איך לייצר ארוחת בוקר בריאה ומעניינת, קורסים לתכנון קניות אחסון ובישול כדי למנוע בזבוז מזון. אנחנו עובדים עם החינוך הפורמלי באמצעות הרצאות, גם למורים וגם לתלמידים. בחינוך הבלתי פורמלי עובדים עם תנועות הנוער ומקדמים את הדברים במסגרת שלהן.

משה בן ארי, וטרינר: הערה חיובית – אירחתי בעבר חברים מאיטליה, והם העירו לי המון פעמים על הירוק שיש בכל העיר. הם ציפו למדבר או משהו צחיח, והם ראו המון ירוק מסביב.

רנה ליופה, תושבת: האם נושא הצפירות במרחב העירוני הוא בתחום האחריות שלכם? הרבה אנשים בלב העיר מתלוננים על זה. זה מאוד מפריע לאיכות החיים שלנו.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות: אנחנו עושים פרויקט עם המשרד להגנת הסביבה, מצאנו חברה שיש לה טכנולוגיה למצוא את המכונית שצפצפה ממרחק של כמה עשרות מטרים באמצעות מצלמה. המצלמה צריכה להיות מחוברת לווידאו וכך הפקח יוכל לדעת מי צפצף ולהחליט אם זה היה הכרחי כדי לתת קנס. הכל מוכן אבל משרד המשפטים מערים קשיים בגלל ענייני פרטיות ולכן זה מתעכב. זה יקרה.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדות: אחת הבעיות שלנו היא שאנחנו לא מצליחים להגיע להרבה מאוד תושבים. יש פעילות מאסיבית שנעשית, אבל יש בעיה של תפוצה. המהפך שנעשה פה בתחום הסביבתי והמקיים הוא חסר תקדים ואנחנו שואפים שיותר אנשים ידעו על זה.

משה בן ארי, וטרינר: אפשר בשיטה של פעם, לשים פליירים בגינות כלבים וגינות קהילתיות. הקהל שלך יושב שם ונמצא שם. צריך שהם ידעו ויפיצו.

ראובן לדיאנסקי: אנחנו נשתדל בהחלט לפרסם טוב יותר. תודה רבה לכולם על ההשתתפות.

הישיבה ננעלה

רשם: יפתח שוע

אבן גבירול 69, תל-אביב-יפו 6416201 | טלפון: 03-7244630 | פקס: 03-5216454 | ladianski@mail.tel-aviv.gov.il